

майбутнє для всіх. Циркулярна економіка – це не лише альтернативна модель розвитку, а й необхідність для вирішення проблем сучасності. Вона пропонує нові можливості для економічного зростання, створення робочих місць та покращення якості життя людей. Перехід до циркулярної економіки потребує зусиль з боку всіх слоїв суспільства, але його потенційні переваги виправдовують ці зусилля.

Список використаних джерел:

1. *Ellen MacArthur Foundation. (2016). New plastics economy: Rethinking the future of plastics. <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/the-new-plastics-economy-rethinking-the-future-of-plastics-and-catalysing>*
2. *World Economic Forum. (2019). Circular economy: An emerging business model. <https://www.weforum.org/agenda/circular-economy-55da24b1ff/>*
3. *Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). (2020). Towards a Circular Economy: Opportunities and Challenges for Improving Resource Efficiency.*
4. *Статистична звітність про відходи, Міністерство екології та природних ресурсів, 2023.*

Дарина ХОЛЯВА

*студентка Західноукраїнського
національного університету*

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ З ОГЛЯДУ НА ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Зміна клімату впливає на глобальну торгівлю та перспективи економічного зростання. Екстремальні погодні явища, такі як повені, посухи та урагани можуть пошкодити інфраструктуру, порушити ланцюги постачання та призвести до втрати продуктивності, дефіциту виробництва та втрат врожаю. Все це може негативно вплинути на міжнародну торгівлю. Моделі порівняльних переваг змінюються в результаті зміни кліматичних умов і політики, яка впроваджується для їх вирішення. Це створює ризики для країн, які залежать від секторів, вразливих до зміни клімату, але це також відкриває нові економічні можливості для країн з багатими відновлюваними джерелами енергії, такими як вітер, сонячне світло та мінерали, які є важливими для створення чистої інфраструктури.

Щодо адаптації до змін клімату країни можуть пристосовуватись, інвестуючи в інфраструктуру, стійку до цих змін. Це може включати будівництво морських стін для захисту прибережних районів від повені та покращення дренажних систем для їх запобігання. Морський транспорт особливо піддається

кліматичним ризикам. Підвищення рівня моря є прямою загрозою для роботи портів, тоді як зміни кількості опадів впливають на життєздатність критичних судноплавних вузлів і шляхів. Наприклад, Панамський канал, на який припадає близько 6% світової морської торгівлі, безпосередньо залежить від наявності прісної води для його функціонування, а отже, дуже вразливий до змін режиму опадів і посухи. Адміністрації каналу довелося ввести обмеження на прохід найбільших суден через падіння рівня води в довколишніх озерах.

Зміни температури, які призводять до хвиль спеки та деградації землі, а також зміни рівня опадів, що призводять до нестачі води та посухи, можуть завдати шкоди сільськогосподарській продукції та підвищити ціни на продукти харчування. Вплив спеки та теплового стресу на працівників сільського господарства відбивається на їхній продуктивності. Ці фактори впливають на торгівлю харчовими продуктами та різні виробничі галузі, включаючи харчову промисловість, яка залежить від чутливих до клімату сільськогосподарських ресурсів. Економіка країн Африки, що розвиваються, особливо вразлива до таких збитків, оскільки вони значною мірою залежать від експорту сільськогосподарської продукції та значна частка їхнього населення працює в цьому секторі. Занепокоєння щодо продовольчої безпеки, посилене зміною клімату, може змусити країни обмежити експорт зернових під час кризових періодів. Наприклад, у травні 2022 року, Індія, великий виробник пшениці, заборонила експорт зернових культур на підставі захисту національної продовольчої безпеки під час спеки.

У цьому випадку, країни можуть адаптуватися до зміни клімату, розвиваючи стійкі до зміни клімату практики ведення сільського господарства. Це може включати використання посухостійких культур, більш ефективних методів зрошення та методів ведення сільського господарства, які зберезуть ґрунт. Наприклад, Індія розробляє нові сорти посухостійких культур, які допоможуть фермерам адаптуватися до зміни клімату.

Політика адаптації до зміни клімату, яку впроваджують різні країни:

Європейський Союз: ЄС прийняв Зелений курс, який ставить за мету зробити ЄС кліматично нейтральним до 2050 року. Зелений курс включає ряд політичних заходів, спрямованих на скорочення викидів парникових газів, розвиток технологій, пов'язаних зі зміною клімату, та адаптацію до наслідків зміни клімату.

Сполучені Штати: США прийняли Закон про чисте повітря, який встановлює стандарти якості повітря для забруднювачів повітря. Закон про чисте повітря також включає ряд програм, спрямованих на скорочення викидів парникових газів. Він встановлює норми викидів для стаціонарних випромінювачів забруднюючих речовин та спрямовує федеральне фінансування на дослідження якості повітря.

Китай: Китай інвестує в розвиток поновлюваних джерел енергії та енергоефективні технології. Китай також розробляє національну стратегію адаптації до зміни клімату.

Великі економіки, такі як Китай, ЄС і США, також утверджуються як великі гравці на майбутньому ринку відновлюваної енергії. Вони отримують вигоду від великих масивів суші, що дозволяє їм використовувати енергію з ряду сонячних і вітряних кліматичних умов, а також доступ до недорогого капіталу.

Міжнародне торговельне співробітництво може зробити кліматичні заходи ефективнішими, країни можуть співпрацювати одна з одною, щоб розробити глобальні стратегії адаптації до зміни клімату. Це може включати обмін технологіями та найкращими практиками, а також надання фінансової допомоги країнам, які розвиваються. Наприклад, Зелений кліматичний фонд - це міжнародний фонд, який надає фінансування країнам, які розвиваються, для допомоги їм у адаптації до зміни клімату. Існує ряд міжнародних угод, спрямованих на вирішення проблеми зміни клімату, таких як Паризька угода та Віденська конвенція про захист озонового шару. Ці угоди встановлюють рамки для співпраці між країнами в таких сферах, як скорочення викидів парникових газів, розвиток технологій, пов'язаних зі зміною клімату, та адаптація до наслідків зміни клімату. У рамках Паризької угоди країни зобов'язалися скоротити викиди парникових газів. Це призвело до зростання торгівлі квотами на викиди парникових газів.

Зміна клімату вже зараз має значний вплив на міжнародну торгівлю, і цей вплив, ймовірно, лише посилюватиметься в найближчі роки. У зв'язку з цим, прослідковуються різні тенденції у міжнародній торгівлі. Наприклад, зростає попит на товари та послуги, які допомагають країнам адаптуватися до зміни клімату та пом'якшувати її наслідки. Це включає такі товари, як сонячні панелі, вітряні турбіни, енергоефективні технології та стійкі до посухи культури. Очікується, що до 2030 року ринок товарів, пов'язаних зі зміною клімату, сягне 5,2 трлн доларів США.

Зміна клімату є глобальною проблемою, яка потребує глобальних рішень. Країни по всьому світу вживають заходів для адаптації до наслідків зміни клімату, і важливо, щоб ці зусилля продовжувалися та посилювалися. Міжнародна торгівля може допомогти країнам розвивати технології, пов'язані зі зміною клімату, дозволяючи їм імпортувати ці технології з країн, які є лідерами в їх розробці. Міжнародне співробітництво буде відігравати ключову роль у забезпеченні того, щоб країни мали ресурси та підтримку, необхідні для адаптації до зміни клімату та побудови більш стійкого майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Danae Kyriakopoulou with Georgina Kyriacou and Natalie Pearson. *How does climate change impact on international trade*. 2023.
2. Dellink, R., et al. (2017), "International trade consequences of climate change", *OECD Trade and Environment Working Papers*, No. 2017/01.
3. *Forum on Trade, Environment, & the SDGs (TESS). Trade and Environment at the World Trade Organization: State of Play and Entry Points*. 2024.
4. UNFCC. *China Pledges USD 361 billion Investment in Renewable Energy*. 2017.
5. UNFCC. *What is the Paris Agreement?*
6. Ліщинський, І. О. (2018). Концептуальний мейнстрим регіонального зростання. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*, (6), 46-50.

Вероніка ЯКИМЧУК

студентка Західноукраїнського
національного університету

СТАЛІСТЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ: ВИКЛИКИ ДЛЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ця тема має велике значення в сучасному глобальному контексті, оскільки світ стикається зі зростаючою деградацією навколишнього середовища, виснаженням ресурсів та зміною клімату. Концепція сталості та відповідальності у використанні природних ресурсів тісно пов'язана з ідеєю циркулярної економіки, яка має на меті мінімізувати відходи та максимально ефективно використовувати ресурси. Тому важливо розглянути мотиви переходу до циркулярної економіки, акцентуючи на необхідності свідомого відокремлення економічного зростання від негативного впливу на навколишнє середовище. [6]

Насамперед концепція сталого розвитку охоплює ідею задоволення потреб сьогодення без шкоди для здатності майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Вона передбачає відповідальне використання природних ресурсів, захист довкілля та сприяння соціальному й економічному добробуту. Сталий розвиток - це багатогранна концепція, яка вимагає цілісного підходу до управління ресурсами з урахуванням екологічних, соціальних та економічних чинників.

Відповідальність у використанні природних ресурсів стосується етичних і моральних зобов'язань окремих осіб, організацій та урядів гарантувати, що видобуток, виробництво та споживання ресурсів не завдають шкоди навколишньому середовищу та не ставлять під загрозу добробут теперішніх і